

Пилипенко А.А., канд. юр. наук, доцент кафедри цивільного, господарського та екологічного права, Університет митної справи та фінансів

Соловйова О.В. студент юридичного факультету, Університету митної справи та фінансів

ЗДІЙСНЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ПРИ ПЕРЕМІЩЕННІ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН

В останні роки ми можемо спостерігати посилення уваги та вдосконалення і більш широкого використання такого правового інституту як захист прав інтелектуальної власності.

Насамперед, цьому свідчать дані Департаменту організації митної служби. Так, станом на 11.08.2014 року митний реєстр містив відомості про 1972 об'єкта права інтелектуальної власності, а станом на 30.10.2017 таких об'єктів зареєстровано 3566. [1]

Однією з причин розвитку даного процесу є інтеграція України в Європейський Союз та імплементація міжнародних нормативно-правових актів в національне законодавство, яке вимагає забезпечення надійного захисту прав інтелектуальної власності на рівні, що відповідає міжнародним стандартам.

На думку У. Кмецінської, Митний кодекс України містить певні прогалини, що перешкоджають встановленню об'єктивної істини у справах про порушення митних правил на підставі порушення прав інтелектуальної власності, що охороняються відповідно до закону. [2] Так, положеннями частини чотирнадцятої статті 399 Митного кодексу України встановлено, що у разі, якщо протягом строків, зазначених у частині другій цієї статті, порушення прав інтелектуальної власності під час переміщення через митний кордон України товарів, щодо яких прийнято рішення про

призупинення митного оформлення, буде підтверджене висновком експертизи, проведеної відповідним уповноваженим органом, то в установленому Митним кодексом України порядку орган ДФС України порушує справу про порушення митних правил, а товари – безпосередні предмети правопорушення вилучаються [3].

Встановлення контрафактності товарів є правовим питанням і висновку експерта, в даному випадку, на нашу думку замало.

Разом з тим, переміщення через митний кордон товарів з порушенням права інтелектуальної власності може мати наслідком призупинення митного оформлення товарів з подальшим зверненням правовласника до суду із захистом своїх майнових прав та притягнення винної особи до адміністративної відповідальності. Наявність такої правової ознаки як контрафактність товарів є необхідним елементом складу адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 476 Митного кодексу України, та водночас входить до предмету доказування в ініційованій правовласником судовій справі. Існування двох паралельних процесів може призводити до прийняття взаємовиключних рішень в обох справах, при цьому процесуально не пов'язаних між собою. [2]

Тобто, рішення про порушення митних правил приймається, зазвичай, швидше ніж винесення судового рішення. Обумовлено це навіть процесуальним порядком прийняття адміністративних рішень порівняно з прийняттям судових рішень. Правовласник об'єкта права інтелектуальної власності виявляється не залученим в сам процес призначення адміністративного покарання і буквально не впливає на нього, тому часто звертається з позовом до суду для притягнення винної особи до відповідальності.

На думку У. Кмецінської сам факт контрафактності товару повинен визначатися на підставі не лише висновку експерта, а й шляхом встановлення істини в порядку господарського чи цивільного судочинства. На нашу думку такий підхід є доцільним.

Тобто, виникає наступна послідовність дій: призупинення оформлення товару, звернення до суду для встановлення контрафактності товарів, винесення судового рішення, притягнення до адміністративної відповідальності. Мінусом, в даному випадку, є збільшення тривалості процедури, порівняно із сьогодні існуючою.

Необхідно врахувати і той факт, що в судовому порядку відшкодовуються та відновлюються права правовласника об'єкта інтелектуальної власності, а встановлення відповідальності митним органом передбачає лише відповідальність за порушення митних правил.

Як ми бачимо, це питання потребує більш детального вивчення та врегулювання на законодавчому рівні.

Список літератури: 1. Перелік об'єктів права інтелектуальної власності, включених до митного реєстру. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/pereliki-/100237.html> 2. У.В. Кмецінська захист прав інтелектуальної власності за митним законодавством України/ У. Кмецінська/ Митна безпека - № 2 – 2014- с. 89-94. 3. Митний кодекс України - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/paran3363#n3363>